

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціології і права

ВИГОВСЬКА Ольга Володимирівна

АВТОРЕФЕРАТ

КУРСОВОЇ РОБОТИ

з дисципліни «Соціологія державної служби»

на тему:

**«ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В
КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ»**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність курсової роботи

Молодь завжди була, є і буде найактивнішою частиною суспільства. Кількість молодих людей становить близько третини населення України. Ця група населення характеризується високим рівнем адаптації до змін, швидкістю засвоєння нового, активністю, енергійністю. Саме такі люди здатні реформувати систему державної служби України, особливо в умовах трансформацій, які відбуваються на сьогоднішній день у державі.

Шлях України до євроінтеграції передбачає необхідність вдосконалення державної служби та формування громадянського суспільства у відповідності до європейських норм. Однак, самотужки старі кадри вирішити це завдання не в змозі. Необхідна поява нової течії, «нової крові». Саме молодь із притаманною їй гнучкістю швидко засвоїть нові знання та навички, практичне застосування яких підвищить ефективність функціонування державних органів.

Водночас, має місце і питання модернізації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації як нової генерації, так і досвідчених державних службовців. Саме тому навчальні заклади України, які готують фахівців на державну службу, повинні переймати досвід своїх іноземних колег. За кордоном теоретична підготовка фахівців поєднується із практичною, майбутні професіонали набувають необхідних практичних навичок під час навчання у закладі. Ефективним є також здійснення інституту наставництва, як способу навчання новачка досвідченим службовцем.

Втілення таких механізмів в дію є запорукою підвищення авторитету державної влади та підвищення професійного рівня кадрового складу державної служби.

Ступінь наукової розробки

Особливості здійснення державної молодіжної політики вивчали: М.Головатий, О.Кулініч, Н.Метьолкіна, В.Орлов, М.Перепелиця.

Питанням підвищення мотивації діяльності державних службовців займалися Н.Артеменко, Т.Базаров, В.Бондар, Н.Гончарук, А.Єгоршин, О.Машков, Н.Нижник, які зазначали, що мотивація виступає необхідним чинником підвищення ефективної діяльності державних службовців.

Процес адаптації в управлінні персоналом та інститут наставництва вивчали Н.Бондаренко, В.Павлов, Г.Ряковська та С.Ряковський, Д.Барбасова, Н.Алюшина, Н.Богданова, І.Чорнобиль, О.Чорнобиль.

Вивчення зарубіжного досвіду проходження державної служби висвітлено у роботах Н.Богданової, Т.Желюк, Т.Мотренко, Т.Пахомової, Ю.Полянського.

Аналіз кадрової політики на державній службі здійснювали В.Мартиненко, Н.Нижник, О.Оболенський, В.Сороко.

Об'єкт дослідження: система державної служби України.

Предмет дослідження: залучення молоді на державну службу в Україні.

Мета курсової роботи: вивчення механізму залучення молоді на державну службу в Україні, визначення існуючих проблем, перешкод та способів їх подолання.

Завдання дослідження:

- визначити основні засади здійснення державної молодіжної політики в Україні;
- здійснити аналіз нормативно-правової бази забезпечення працевлаштування молоді на державну службу;
- розкрити зміст зарубіжних механізмів залучення молоді на державну службу;
- висвітлити шляхи залучення молоді на державну службу в Україні;
- проаналізувати сучасний стан державної підтримки та участі молоді на державній службі;
- висвітлити пропозиції щодо оптимізації шляхів та методів залучення молоді на державну службу.

Структура роботи.

Структура роботи складається з 3-х розділів з 2-х підрозділів кожен, кількість сторінок – 57, обсяг використаних джерел – 49.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрито актуальність теми «Залучення молоді на державну службу в контексті державної молодіжної політики», визначено ступінь наукової розробки, сформовано об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження.

Перший розділ «Сутність державної молодіжної політики в Україні» присвячений вивченню основних засад здійснення державної молодіжної політики в Україні та нормативно-правовій базі забезпечення працевлаштування молоді на державну службу.

Відповідно до чинного законодавства України, молоддю вважаються громадяни України у віці від 14 до 35 років. З метою створення сприятливих умов для повноцінного становлення молоді людини, а також її успішної інтеграції у суспільне життя та місцеве, національне, регіональне управління держава реалізовує державну молодіжну політику. Державна молодіжна політика є платформою для співпраці держави із особистістю, молоддю, молодіжним рухом. Державна молодіжна політика враховує інтереси усіх без винятку груп молоді.

Задля вдосконалення функціонування державної молодіжної політики створено Державну цільову соціальну програму «Молодь України» на 2016-2020 роки та Стратегію розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року.

Молодь, як громадяни України, має гарантоване Конституцією України право на працю, але як особлива категорія населення, ще має додаткові гарантії, визначені законодавством України.

Відповідно до Конституції України, Закону України «Про державну службу» та ряду інших законів молодь має право на участь в управлінні державними справами, зокрема вступу на державну службу.

Другий розділ «Зарубіжний та національний досвід залучення молоді на державну службу» присвячений аналізу шляхів та механізмів залучення молоді на державну службу в Україні та закордоном.

Іноземний досвід підготовки кадрів для державної служби говорить про те, що цей процес є важливим та безперервним. Зразковий службовець – це людина, яка постійно оновлює та поповнює свої знання. І особливе місце належить знанням практичним. А перші основні практичні навички молода особа отримує ще до початку професійної діяльності.

Підготовка нових спеціалістів неможлива без передачі досвіду, знань та інформації від старшого покоління. Саме тому важливу роль відіграє інститут наставництва. Такий спосіб створює постійний, але поступовий процес оновлення кадрів.

Головним посередником між молодою людиною та державною службою у процесі залучення молоді до держслужби є система освіти, яка в багатьох країнах має дуальний характер. Однак, незважаючи на це, кожна країна має свої особливості та відмінності у цьому процесі.

Занепокоєння щодо залучення молоді до державної служби в Україні вперше виникло у 2000-х роках. З метою вирішення цієї проблеми було ухвалено Програму підготовки та залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, створення умов для її професійного зростання.

Головним вищим навчальним закладом підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців є Національна академія державного управління при Президентові України. Має вона регіональні підрозділи у найбільших містах України: Дніпропетровську, Львові, Одесі та Харкові. На сьогоднішній день Академія стоїть на шляху модернізації навчального процесу та відповідності його європейським стандартам підготовки державних службовців.

У третьому розділ «Сучасний стан та перспективи розвитку державної молодіжної політики» аналізується державна підтримка та участь молоді на державній службі та надаються пропозиції щодо оптимізації шляхів та методів залучення молоді на державну службу.

Однією із основних форм участі молоді у державному управлінні є їх об'єднання у спілки, партії, групи інтересів. Історично першою та впливовою організацією за часи незалежності України була Асоціація випускників Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті Міністрів України. В подальшому її замінила Асоціація магістрів державного управління. На ряду із нею існує Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Спілка молодих державних службовців». Кожне із цих об'єднань зробило свій значний внесок у покращення функціонування державної служби, підвищення її престижності, розширення нормативно-правової бази.

Значним вкладом держави задля мотивування державних службовців є проведення Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець». У такий спосіб щорічно визначаються переможці у номінаціях «Кращий керівник» та «Кращий спеціаліст».

Для вдосконалення процесу залучення молоді на державну службу необхідно здійснювати просвітницьку та інформаційну діяльність, розвивати систему професійного добору молодих кадрів, підвищувати морально-етичні якості майбутніх, молодих, досвідчених державних службовців, поповнювати кількість фахових молодіжних організацій, застосовувати нові форми роботи з молоддю, переймати досвід інших країн (зокрема стосовно інституту наставництва).

ВИСНОВКИ

Одним із базових законів, який регулює здійснення державної молодіжної політики в Україні є Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні». Молоддю, молодими громадянам він визначає громадян України у віці від 14 до 35 років.

Пріоритетним та особливим напрямом діяльності держави є реалізація державної молодіжної політики. Вона здійснюється в інтересах молодої людини, суспільства та держави із врахуванням соціального, історичного, культурного розвитку держави, світового досвіду, можливостей України.

За роки незалежності України було утворено центральні та місцеві органи виконавчої влади, які займаються питаннями молоді та забезпечують формування та реалізацію державної молодіжної політики, створено мережу установ і закладів для молоді, реалізуються державні і регіональні молодіжні програми, підтримується молодіжний рух. Базовими документами молодіжного законодавства виступають: Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні, Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики, Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016-2020 роки, Стратегія розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року та інші.

Нормативно-правова база забезпечення працевлаштування молоді на державній службі включає широке коло документів: від Конституції України до посадової інструкції працівника. Одним із пріоритетних напрямів у Державній цільовій соціальній програмі «Молодь України» є зайнятість молоді.

Конституція гарантує громадянам України право на участь в управлінні державними справами у місцевому самоврядуванні, державній владі, державній службі. Право на державну службу мають громадяни України, які є повнолітніми, вільно володіють державною мовою та мають ступінь вищої освіти. Дані умови зазначені у Законі України «Про державну службу».

Механізм залучення молоді на державну службу за кордоном представляє собою важливий, довготривалий та безперервний процес. У більшості випадків, здобувачі освіти у сфері державного управління, оволодівають основними практичними навичками роботи до початку професійної діяльності. Таку можливість забезпечує дуальна система освіти, яка зближує систему професійної освіти та систему зайнятості. Саме тому, важливою та основною

складовою у залученні молоді до державної служби закордоном є вищий начальний заклад. Основні освітні програми є подібними для різних країн, однак способи їх реалізації істотно відрізняються. Навіть аналіз механізмів залучення молоді до державної служби таких географічно близьких країн як Німеччина, Польща, Франція та Велика Британія яскраво продемонстрував ці відмінності.

Питання участі молоді на державній службі зазнало істотних змін за роки незалежної України. Якщо на початку 2000-х років участь молоді на державній службі була недостатньою, то з роками вона мала тенденцію до збільшення. На сьогоднішній день близько половини державних службовців це молодь.

Однак, поруч з цим існує інша проблема – зменшення кількості державних службовців, які мають вищу освіту за напрямом «Державна служба». Саме тому до професійної підготовки державних службовців залучено провідні вищі навчальні заклади та Українську Академію державного управління при Президентові України. Остання є провідним закладом України у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації державних службовців.

Починаючи з 2006 року академія розпочала модернізацію, враховуючи у своїй діяльності інтереси влади, громадських організацій, викладачів, думки закордонних та вітчизняних експертів. Переймається досвід аналогічних навчальних закладів інших країн Європи. Також Академія співпрацює із провідними іноземними навчальними закладами у галузі подвійних дипломів.

Серед різноманіття форм участі молоді у галузі державної служби особливої уваги набувають об'єднання молоді у партії, спілки, групи інтересів. Одними з найвпливовіших серед них є Асоціація магістрів державного управління та Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Спілка молодих державних службовців» (раніше також існувала Асоціація випускників Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті Міністрів України). Ці організації ставлять собі за мету формування нових професійних та освічених посадових осіб місцевого самоврядування та державних

службовців, розвиток української державності, покращення системи державної служби, захист інтересів своїх членів. Для мотивації молодих людей до державної служби організації проводять конкурси, семінари, проекти, творчі та науково-практичні роботи.

Велике значення серед державних службовців має Всеукраїнський конкурс «Кращий державний службовець», який щорічно проводиться Національним агентством України з питань державної служби. У такий спосіб щорічно визначаються переможці у номінаціях «Кращий керівник» та «Кращий спеціаліст».

Основні пропозиції щодо оптимізації шляхів та методів залучення молоді на державну службу такі:

- здійснення просвітницької та інформаційної діяльності;
- розвиток системи професійного добору молодих кадрів;
- підвищення морально-етичних якостей майбутніх, молодих, досвідчених державних службовців;
- збільшення кількості фахових молодіжних організацій;
- застосування нових форм роботи з молоддю;
- переймання досвіду інших країн (зокрема стосовно інституту наставництва).

АНОТАЦІЯ

Виговська О.В. Залучення молоді на державну службу в контексті державної молодіжної політики.

У курсовій роботі вивчено механізми залучення молоді на державну службу в Україні, визначено існуючі проблеми, перешкоди та способи їх подолання. Визначено основні положення здійснення державної молодіжної політики в Україні. Здійснено аналіз законодавчої бази забезпечення працевлаштування молоді, зокрема, на державну службу. Розкрито зміст зарубіжних механізмів заохочення молоді до служби у державному апараті. Висвітлено вітчизняну та іноземні моделі залучення молоді на державну

службу в Україні. Проаналізовано сучасний стан державної підтримки та участі молоді на державній службі. Висвітлено пропозиції щодо оптимізації шляхів та методів залучення молоді на державну службу.

Ключові слова: молодь; державна молодіжна політика; державна служба; участь молоді; інститут наставництва; дуальна система освіти; підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації державних службовців.

АННОТАЦИЯ

Выговская О.В. Привлечение молодёжи на государственную службу в контексте государственной молодёжной политики.

В курсовой работе изучено механизмы привлечения молодежи на государственную службу в Украине, определены существующие проблемы, препятствия и способы их решения. Определены основы осуществления государственной молодёжной политики в Украине. Проведён анализ нормативно-правовой базы обеспечения трудоустройства молодёжи на государственную службу. Раскрыто содержание зарубежных механизмов привлечения молодёжи на государственную службу. Отражены пути привлечения молодёжи на государственную службу в Украине. Проанализировано современное состояние государственной поддержки и участия молодёжи на государственной службе. Отражены предложения по оптимизации путей и методов привлечения молодёжи на государственную службу.

Ключевые слова: молодёжь; государственная молодёжная политика; участие молодёжи; институт наставничества; дуальная система образования; подготовка, переподготовка, повышение квалификации государственных служащих.

SUMMARY

Vyhovska O.V. Involving young people in public service in the context of state youth policy.

In the course work studied the mechanisms for attracting young people to the public service in Ukraine, identified existing problems, obstacles and the ways of overcoming. Identified the main principles of state youth policy in Ukraine. Analyzed regulatory framework to ensure youth employment in the public service. Disclosed foreign contents mechanisms to attract young people to the public service. Highlighted the ways of attracting young people to the civil service in Ukraine. Analyzed the current state of public support and youth participation in public service. Highlighted the suggestions for optimizing routes and methods of attracting young people to the public service.

Keywords: young people; state youth policy; public service; youth participation; coaching institute; dual educational system; training, retraining, advanced training of civil servants.